Fagdage/fordybelsesdage

På nogle folkeskoler ønsker man, at en bestemt dag i ugen anvendes som fagdag/fordybelsesdag.
Forstået således, at en klasse én dag om ugen KUN har ét fag.

I de næste eksempler tager vi udgangspunkt i, at der skal være 40 fagdage (det præcise antal fagdage inden for start- og slutdatoen for skoleåret på din skole, skal du selv tælle op).
I eksemplerne er fagdagen på 6 lektioner (du skal selvfølgelige anvende det lektionstal, der er gældende på din skole).

Det kan godt lade sig gøre i Untis at oprette skemaet til fagdagene. Men det kræver, at du lægger 2 skemaer - uanset om du benytter modulet Kalender-Semesterskema eller ej.
Det ene skema er et grundskema (for 4 dage), hvor fagdagen er spærret med -3.
Det andet skema er et fagdagsskema, hvor **én ugelektion svarer til én fagdag**.
Du kan sikre dig, at der ikke kommer kollisioner i forhold til lærere og lokaler på de enkelte fagdage, ved at optimere fagdagsskemaet i Untis.
Fagdagene skal optimeres, så du sikrer, at der ikke kommer kollisioner i forhold til lærere og lokaler på de enkelte fagdage.
I fagdagsskemaet skal antallet af klassernes ugelektioner svare til det antal fagdage, som de skal have.

Det er ikke umiddelbart muligt i Untis at optimere, så der bliver:
- Halve fagdage for nogen klasser og hele fagdage for andre.
- Kun fagdage i nogle uger og så grundskema de øvrige uger.

Ønsker du at lægge 2 skemaer (et grundskema for 4 dage og et fagskema til 1 dag), skal du i KMD Educa Personale oprette de skemabrikker/lektioner, du skal bruge henholdsvis i grundskemaet og i fagdagsskemaet.
Sørg for at navngive fagene, så du nemt kan sortere skemabrikkerne/lektionerne i to grupper i Untis.

På de næste sider, kan du se, hvordan du skal forholde dig afhængigt af, om du arbejder i Untis Standard eller har tilkøbt modulet Kalender-Semesterskema.
- **I Untis Standard** har du ikke mulighed for at placere fagdagene i grundskemaet. Fagdagene skal manuelt lægges ind i KMD Educa Personale. Se side 2-7.
- **I Untis m. Kalender-Semesterskemaet** kan du manuelt lægge dit fagdagsskema ind i grundskemaet i Untis, da det med Kalender-Semesterskemaet er muligt at skemalægge på specifikke datoer. Det betyder, at du kan se både grundskemaet og fagdagene i det samme skema. Se side 8-19.

UNTIS STANDARD

Hvis du arbejder i Untis Standard

1. KMD Educa Personale planlægningsfasen

I KMD Educa Personale skal du:

1) Oprette de lektioner, du skal bruge til dit grundskema (4 dage).
2) Oprette lektionerne/skemabrikkerne til fagdagene, så én fagdag svarer til én skemabrik.

Har du 3 fagdage med eng i 2a, skal du oprette en opgave med 3 lektioner/skemabrikker til 2a. I planlægningsfasen i KMD Educa Personale, vil det tælle som 3 lektioner * 40 = 120 lektioner (hvis skoleåret er på 40 uger).

2. Untis skemalægning

I Untis bliver der importeret 3 ugelektioner fra KMD Educa Personale til 2a eng. For at kunne skelne dem fra øvrige lektioner til 2a´s grundskema, er det vigtigt, at de er navngivet, så du kan genkende dem i Untis.
Når du i Untis har optimeret fagdagen, har du en facitliste til, hvordan fagdagene skal placeres i KMD Educa Personale - uden at der opstår kollisioner.

3. KMD Educa Personale - indtastning af fagdagene

Når du lægger fagdagene til 2a eng ind i KMD Educa Personale, vil du godt kunne lægge 6 lektioner ind på hver af de 3 fagdage (18 lektioner i alt) - selvom du kun oprettede 3 som udgangspunkt.
I KMD Educa Personale vil du se, at du har brugt 15 mere end du oprettede, men KMD Educa Personale tæller korrekt på de 18 lektioner, du har placeret i skemaet, når du bruger funktionen "Faktisk optælling efter skema".

1. Når du har eksporteret dine data fra KMD Educa Personale til Untis, skal du **STARTE** med at gemme dine data i Untis vha. "Gem som". **Det gør du to gange,** så du dermed får to filer, der som udgangspunkt har samme indhold. Den ene fil kalder du **grundskema** og den anden fil **fagdag**.
2. **Åbn filen grundskema**.
3. Åbn menuen "Alle undervisninger".
4. Lav en sortering, så du kan skelne mellem de lektioner, der skal bruges i henholdsvis grundskemaet og i fagdagsskemaet.
5. Slet nu alle de undervisninger, der IKKE skal bruges i grundskemaet.
6. Gem grundskemaet.
7. **Åbn nu fagskemaet.**
8. Åbn menuen "Alle undervisninger".
9. Lav en sortering, så du kan skelne mellem de lektioner, der skal bruges i henholdsvis grundskemaet og i fagdagsskemaet.
10. Slet nu alle de undervisninger, der IKKE skal bruges i fagdagsskemaet.
11. Gem fagdagsskemaet.

Grundskemaet

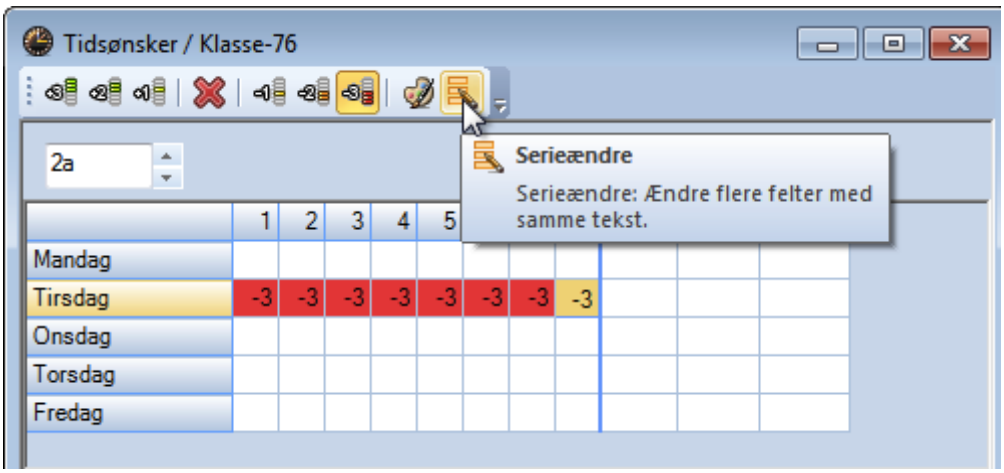

Grundskema 4 dage
Inden du lægger dit grundskema, skal du spærre fagdagen med -3 for alle klasser.
Hvis du har lærere, der har undervisning, uden der er tilknyttet en klasse, skal du huske også at spærre fagdagen for de lærere.
Herefter lægger du grundskemaet på almindeligvis.

Fagdagsskemaet

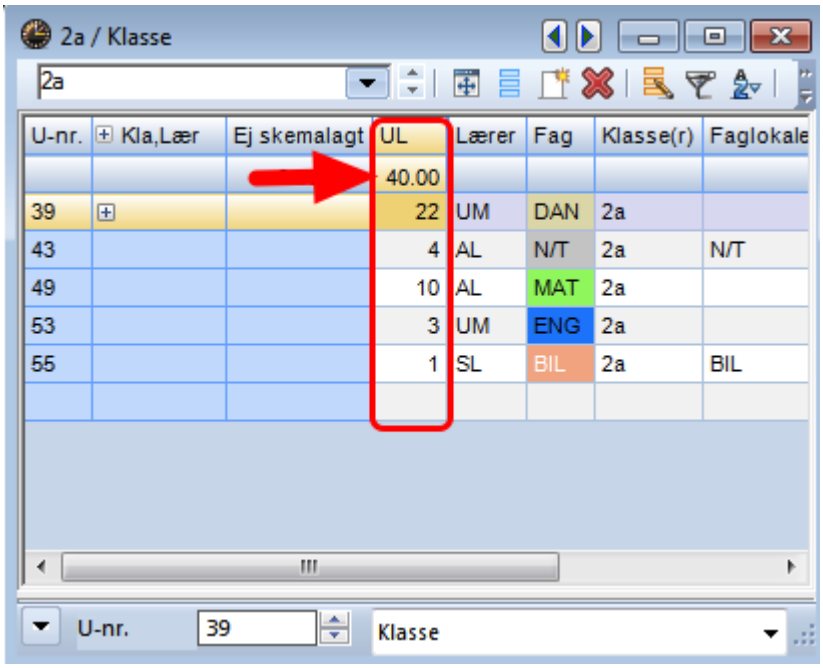

Fagdagene
Hver fagdag svarer til én lektion/skemabrik. Det betyder, at hvis der er 40 fagdage på et år, skal hver klasse have 40 ugelektioner. Tjek at tallene stemmer.

Fagrepetition

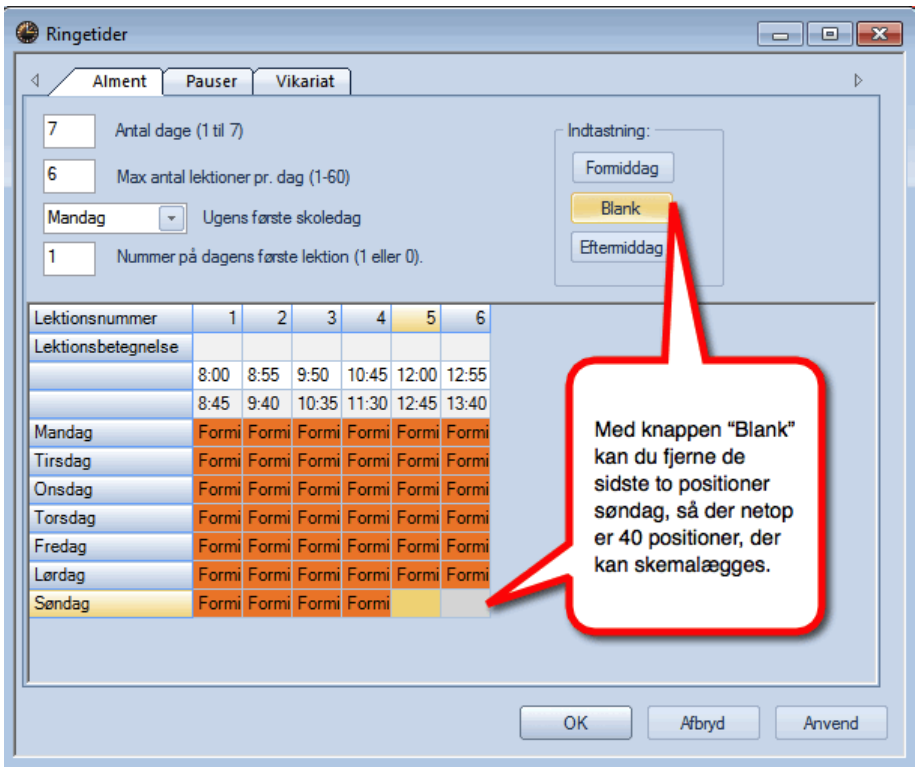

Hvis du ønsker at fagdagene skal fordele sig jævnt ud på de 40 uger, skal du oprette et ringtidssæt med 40 positioner over 7 ugedage (40 positioner = 40 fagdage). De 7 ugedage gør, at fagdagene bliver spredt bedst muligt.
Hvis du ønsker fagene spredt endnu mere. Kan du i ringetidssættet markere henholdsvis formiddag og eftermiddag, og sætte prioriteringen "God fordeling af de enkelte fag på formiddag og eftermiddag" til ekstrem vigtigt (5). Se næste skærmdump.

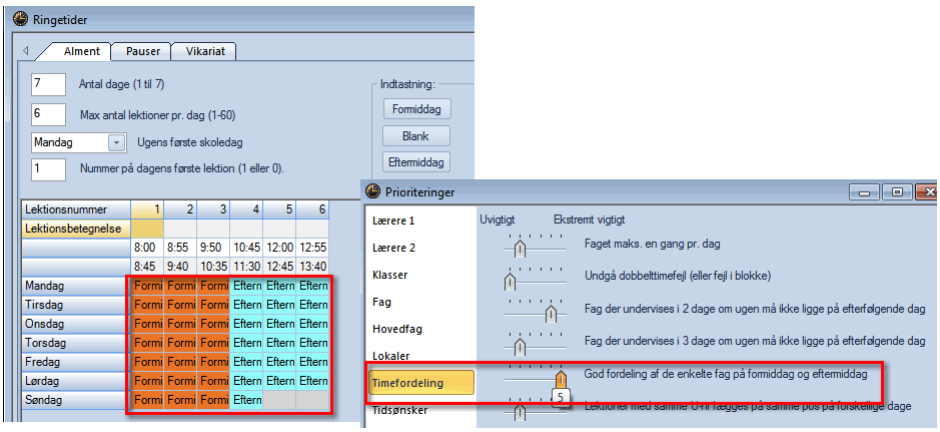

I menuen: Undervisning skal du nu sørge for at undgå fagrepetition af hensyn til optimeringen.

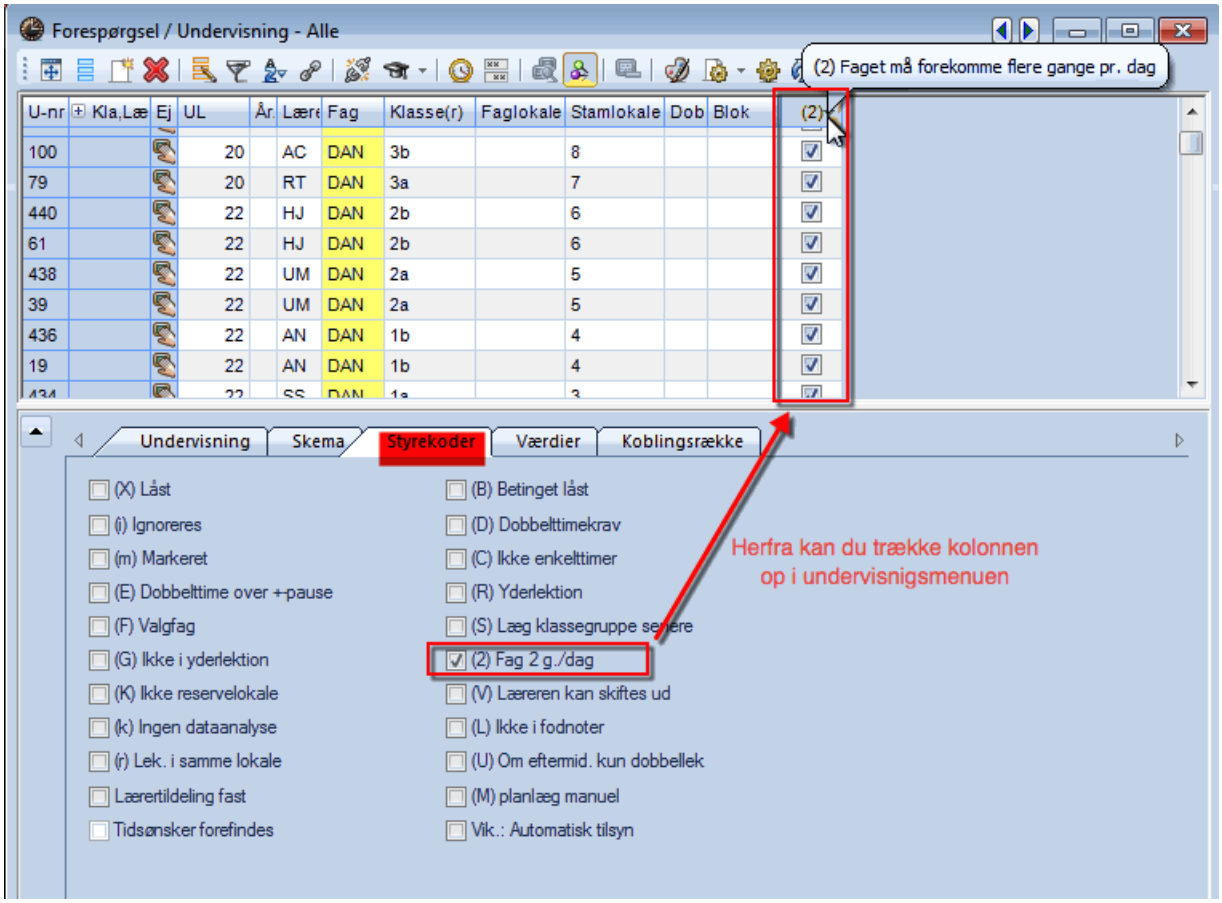

Hvis du sætter flueben i kolonnen: **(2) Faget må forekomme flere gange pr. dag,** vil optimeringsalgoritmen i Untis ikke tager hensyn til fagrepetition. Det betyder, at faget kan lægges frit og forekomme flere gange på den samme dag.

Hvilken fagdage skal placeres i hvilke uger?

Lektion	1	2	3	4	5	6
Mandag	33	34	35	36	37	38
Tirsdag	39	40	41	43	44	45
Onsdag	46	47	48	49	50	1
Torsdag	2	3	4	5	6	8
Fredag	9	10	11	12	13	14
Lørdag	16	17	18	19	20	21
Søndag	22	23	24	25		

Du kan lave en oversigt til dig selv, så du ved, at fagdagen mandag i første lektion i facitlisten svarer til kalenderuge 33, mandag i 2 lektion til kalender uge 34 osv.
Oversigten kan være en stor hjælp, hvis ikke alle klasser skal have fagdag i samtlige uger. Se næste afsnit.

Hvordan kan jeg markere, at en klasse ikke skal have fagdag i en bestemt uge?

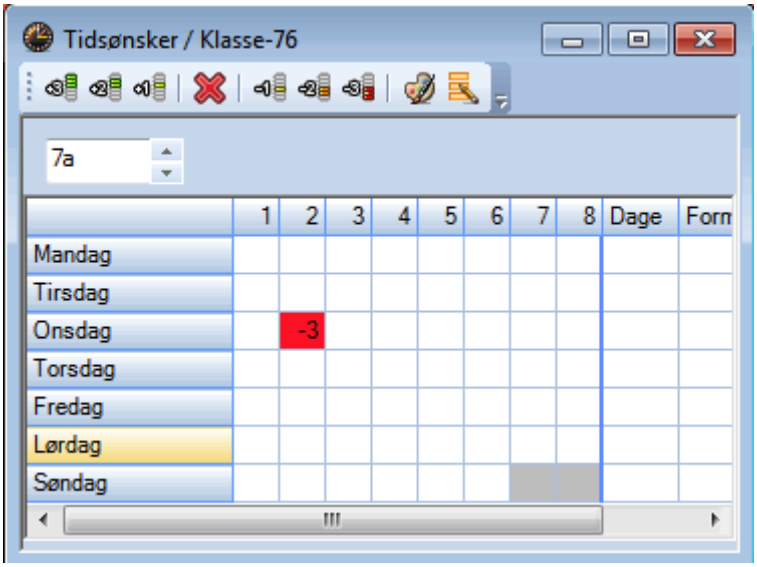

Hvis en af klasserne kun skal have 39 fagdage og de ikke må have fagdag i uge 47 (svarer til onsdag i 2. lektion i oversigt på forgående side), skal du gøre følgende:
1. Sørg for at klassen kun har 39 ugentlige lektioner.
2. Åbn tidsønsker for klassen og spær onsdag i 2. lektion med -3.

Nu er du klar til at optimere dit fagskema, så du får en "facitliste" til fagdagenes placering for de enkelte klasser. Husk at tage en backup, når du er færdig.

"Facitlisten"

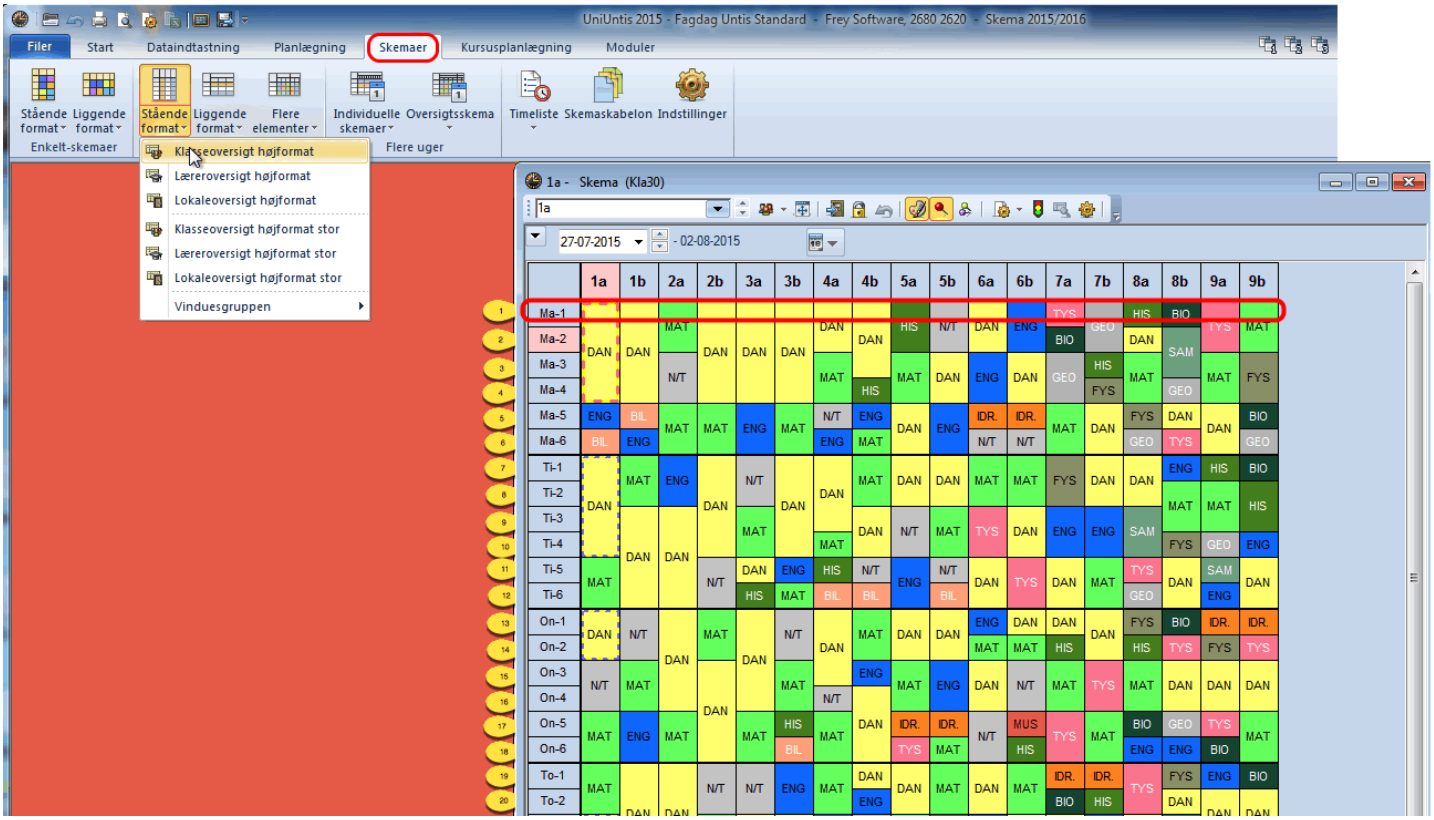

Når du har optimeret dine fagdage, kan du åbne skemaet **Klasseoversigt højformat** (oversigtsskemaer), hvor du ser en "facitliste" over dine fagdages placering. Ved hjælp af facitlisten kan du skemalægge fagdagene i KMD Educa Personale.
Hver lektion svarer til en fagdag. Mandag 1. lektion svarer til 1. fagdag, mandag 2. lektion til 2. fagdag og så fremdeles. Som du kan se i eksemplet ovenover, svarer onsdag i 2. lektion til den 14. fagdag.

"Facitlisten" skal læses sådan:
I den første fagdagsuge (mandag i 1. lektion) skal 1a have dan, 1b -dan, 2a-mat, 2b-dan, 3a-dan, 3b-dan, 4a-dan, 4b-dan, 5a-his, 5b-N/T, 6a-dan, 6b-eng, 7a-tys, 7b-geo, 8a-his, 8b-bio, 9a-tys og 9b-mat. På sammevis læses facitlisten for de øvrige fagdage, hvor mandag i 2. lektion svarer til fagdagen i uge 2 osv.
Optimeringen i Untis sikrer, at der ikke er overlap af lærere og lokaler på de enkelte fagdage.

Skriv skemaet med facitlisten ud, så du har den, når fagdagene skal lægges ind i KMD Educa Personale.

KALENDER-SEMESTERSKEMA

Hvis du arbejder i Untis med modulet: Kalender-Semesterskema

I Untis med Kalender-Semesterskemaet kan du manuelt lægge dit fagdagsskema ind i grundskemaet i Untis, da det er muligt at skemalægge på specifikke datoer. Det betyder, at du kan se både grundskemaet og fagdagene i det samme skema.

Du skal fortsat som udgangspunkt lægge henholdsvis et grundskema og et fagskema.

1. KMD Educa Personale planlægningsfasen

I KMD Educa Personale skal du

1) Oprette de lektioner, du skal bruge til dit grundskema (4 dage).
2) Oprette lektionerne/skemabrikkerne til fagdagene, så én fagdag svarer til én skemabrik.

Har du 3 fagdage med eng i 2a, skal du oprette en opgave med 3 lektioner/skemabrikker til 2a. I planlægningsfasen i KMD Educa Personale, vil det tælle som 3 lektioner * 40 = 120 lektioner (hvis skoleåret er på 40 uger).

2. Untis skemalægning

Se i de næste afsnit, hvordan du håndterer henholdsvis grundskemaet og skemaet til fagdagen.

3. KMD Educa Personale - import af skemaet med fagdagene

Når du overfører skemaet til KMD Educa Personale, som indeholder både grundskemaet (4 dage) og fagskemaet (1 dag), tæller KMD Educa Personale i forhold til de faktiske placeringer i skemaet, når du bruger funktionen "Faktisk optælling efter skema".

1. Når du har eksporteret dine data fra KMD Educa Personale til Untis, skal du **STARTE** med at gemme dine data i Untis vha. "Gem som". **Det gør du to gange,** så du dermed får to filer, der som udgangspunkt har samme indhold. Den ene fil kalder du **grundskema** og den anden fil **fagdag**.
2. **Åbn nu grundskemaet**.
3. Åbn undervisningsmenuen. I eksemplet er det 1a´s undervisning du ser.
4. Lav en sortering, så du kan skelne mellem de lektioner, der skal bruges i henholdsvis grundskemaet og i fagdagsskemaet.
5. I kolonne (I) "Ignorer" sætter du flueben ved alle undervisningerne til fagdagene. Se næste skærmdump.
6. Det du har gjort i pkt. 4 og 5 med 1a's undervisning, skal du gøre med alle dine klasser.

Nu bliver undervisningen til fagdagene ikke taget med i optimeringen af grundskemaet. Du skal senere manuelt placere dem i grundskemaet, derfor skal de IKKE slettes.

Grundskemaet

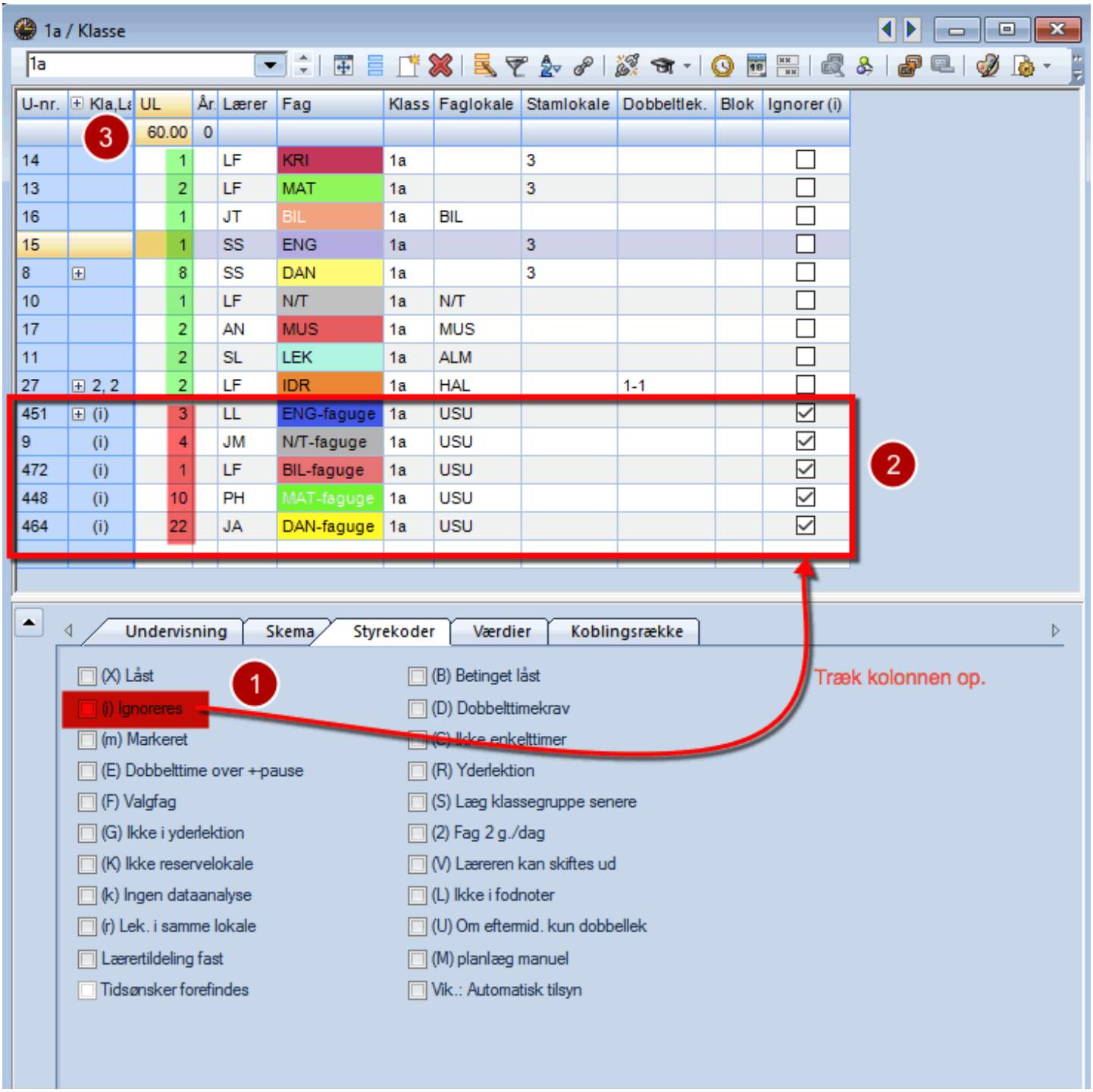

1. Træk "Ignoreres" (I) op som kolonne.
2. Sæt flueben i kolonnen "Ignoreres" (I) ud for fagdagene.
3. I dette eksempel har 1a 60 lektioner (20 til grundskemaet og 40 til fagdagen, hvor hver lektion svarer til én fagdag.

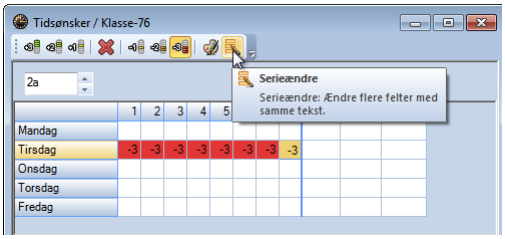

Inden du lægger dit grundskema, skal du spærre fagdagen med -3 for alle klasser.
I dette eksempel skal grundskemaet ikke lægges tirsdag. Husk at kopiere spærringen til alle klasser.
Hvis du har lærere, der har undervisning, uden der er tilknyttet en klasse, skal du huske også at spærre fagdagen for de lærere.

Herefter skemalægger du dit grundskemaet på almindeligvis. Tag en backup, når du er færdig.

Fagdagsskemaet

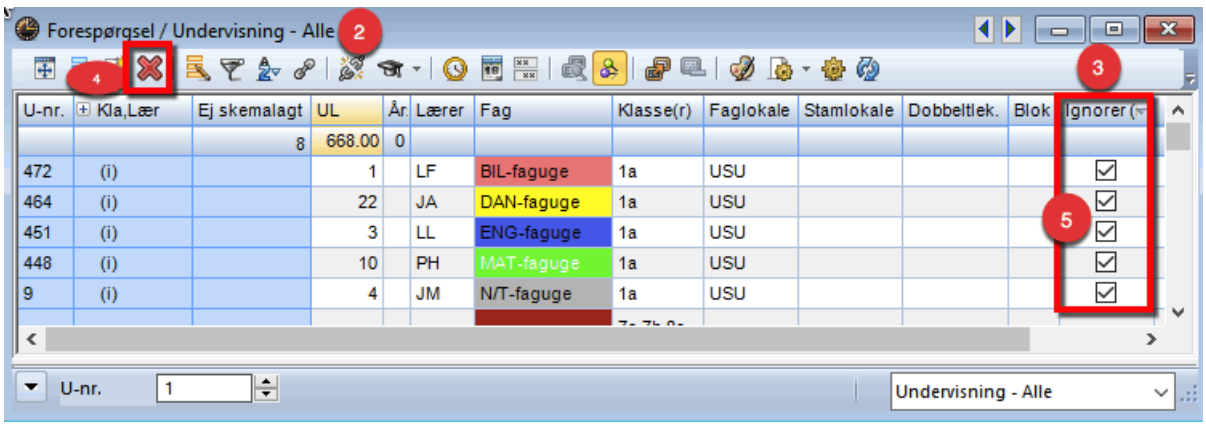

1. Åbn nu Fagskemaet
2. Åbn menuen "Alle undervisninger".
3. Lav en sortering, så du kan skelne mellem de lektioner, der skal bruges i henholdsvis grundskemaet og i fagdagsskemaet.
4. Slet alle de undervisninger, der IKKE skal bruges i fagdagsskemaet.
5. Når du kun har de undervisninger, der skal bruges i fagskemaet, skal du fjerne fluebenet i kolonnen "Ignorer".
6. Gem fagdagsskemaet.

Antal fagdage

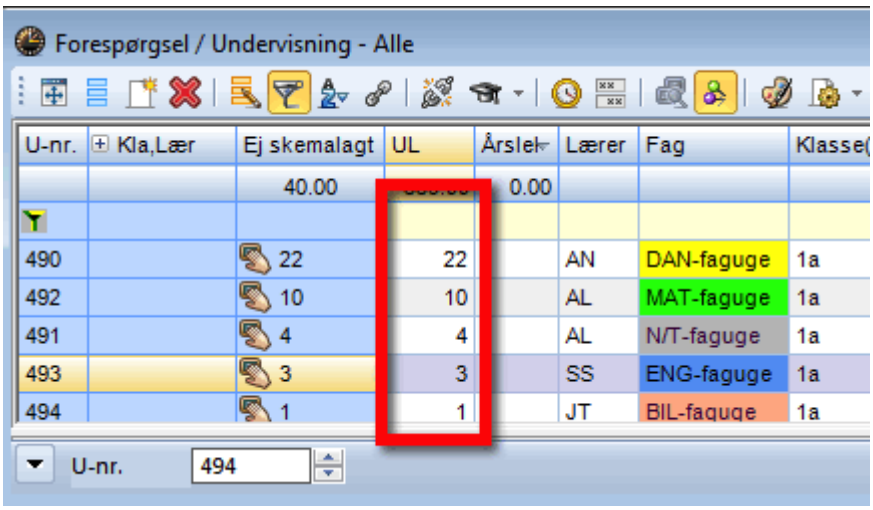

Fagdagene
Hver fagdag svarer til én lektion/skemabrik (ugelektion). Det betyder, at hvis der er 40 fagdage på et år, skal hver klasse have 40 ugelektioner. Tjek at tallene stemmer for alle klasser.

Fagrepetition

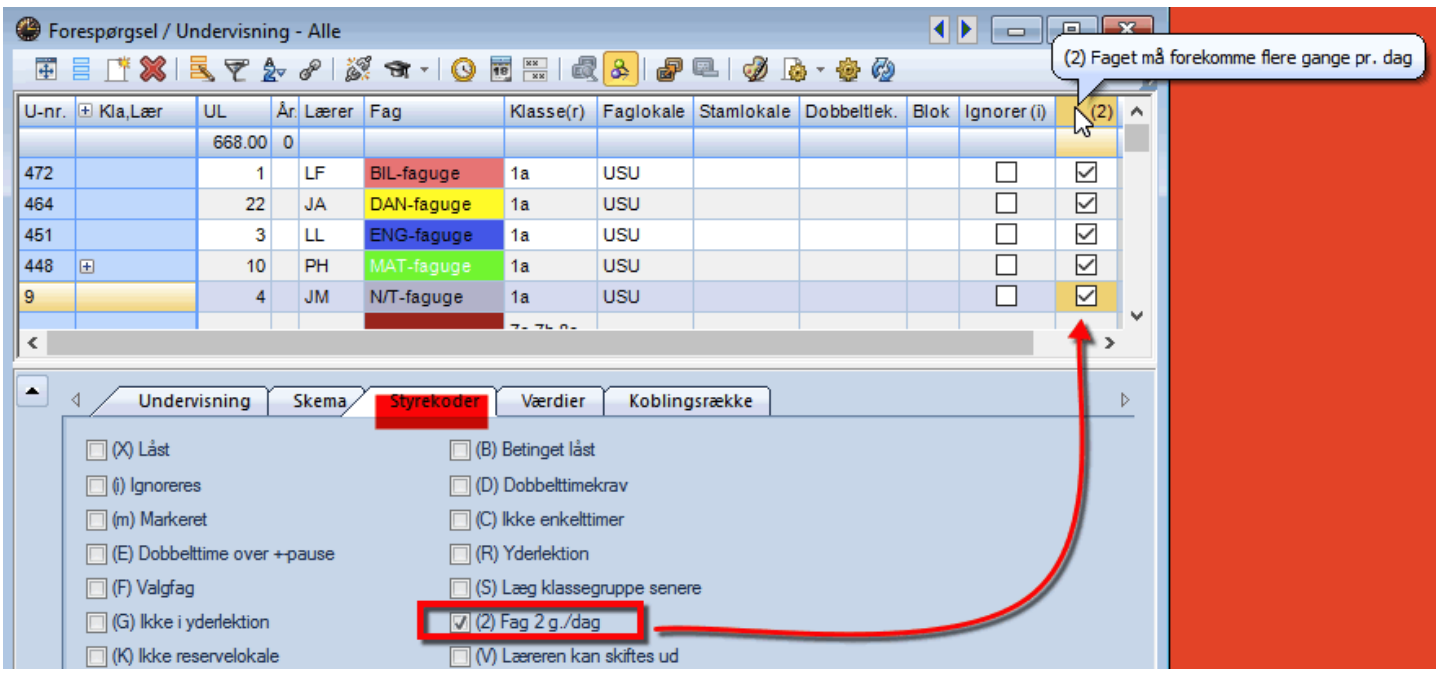

For at undgå problemer med fagrepetion i forb. med optimeringen, bør du trække "(2) Fag 2g./dag" op som kolonne i undervisningsvinduet og sætte flueben ved alle dine undervisninger. Nu vil optimeringsalgoritmen i Utnis ikke tage hensyn til fagrepetition. Det betyder, at faget kan lægges frit og forekomme flere gange på den samme dag.

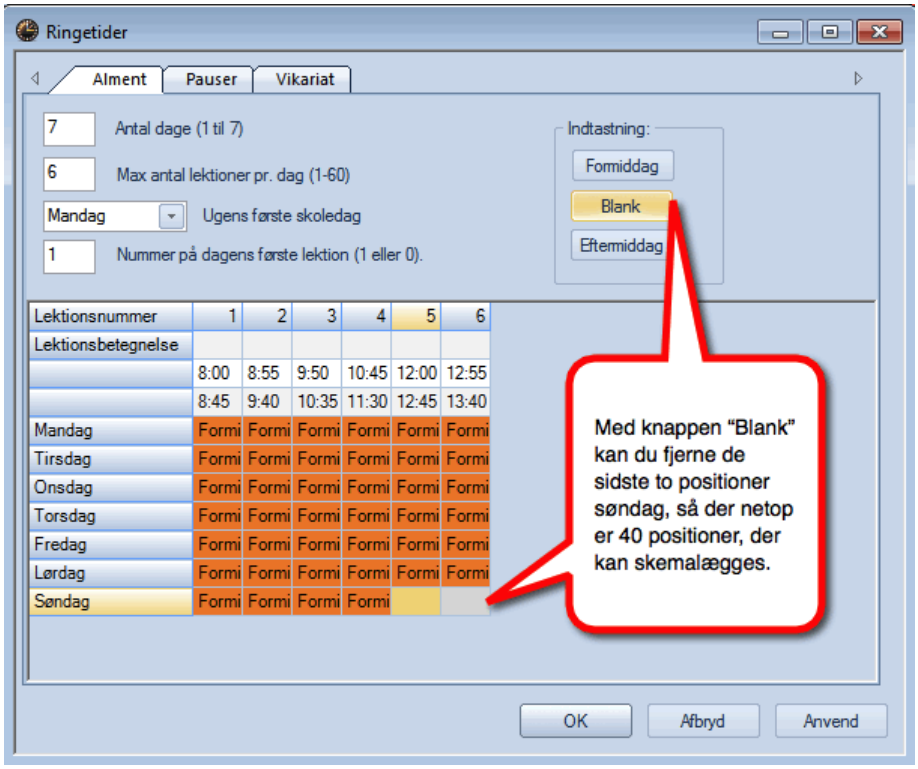

Hvis du ønsker at fagdagene skal fordele sig jævnt ud over de 40 uger, skal du oprette et ringtidssæt med 40 positioner over 7 ugedage (40 positioner = 40 fagdage). De 7 ugedage gør, at fagdagene bliver spredt bedst muligt.
Hvis du ønsker fagene spredt endnu mere. Kan du i ringetidssættet markere henholdsvis formiddag og eftermiddag, og sætte prioriteringen "God fordeling af de enkelte fag på formiddag og eftermiddag" til ekstrem vigtigt (5). Se næste skærmdump.

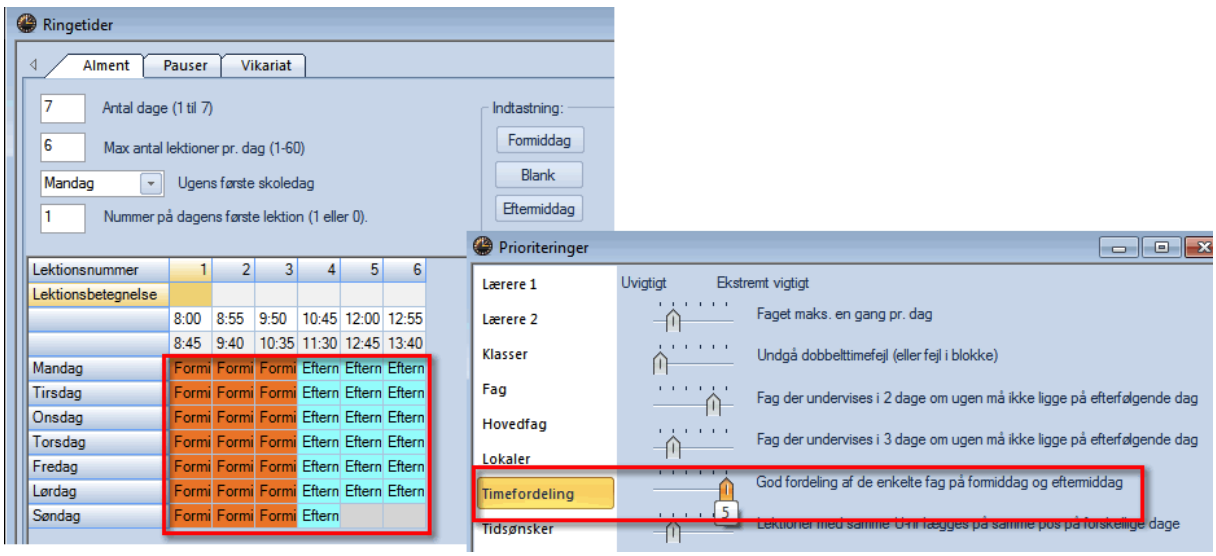

Hvilken fagdage skal placeres i hvilke uger?

Lektion	1	2	3	4	5	6
Mandag	33	34	35	36	37	38
Tirsdag	39	40	41	43	44	45
Onsdag	46	47	48	49	50	1
Torsdag	2	3	4	5	6	8
Fredag	9	10	11	12	13	14
Lørdag	16	17	18	19	20	21
Søndag	22	23	24	25		

Du kan lave en oversigt til dig selv, så du ved, at fagdagen mandag i første lektion i facitlisten svarer til kalenderuge 33, mandag i 2 lektion til kalender uge 34 osv.
Oversigten kan være en stor hjælp, hvis ikke alle klasser skal have fagdag i samtlige uger. Se næste afsnit.

Hvordan kan jeg markere, at en klasse ikke skal have fagdag i en bestemt uge?

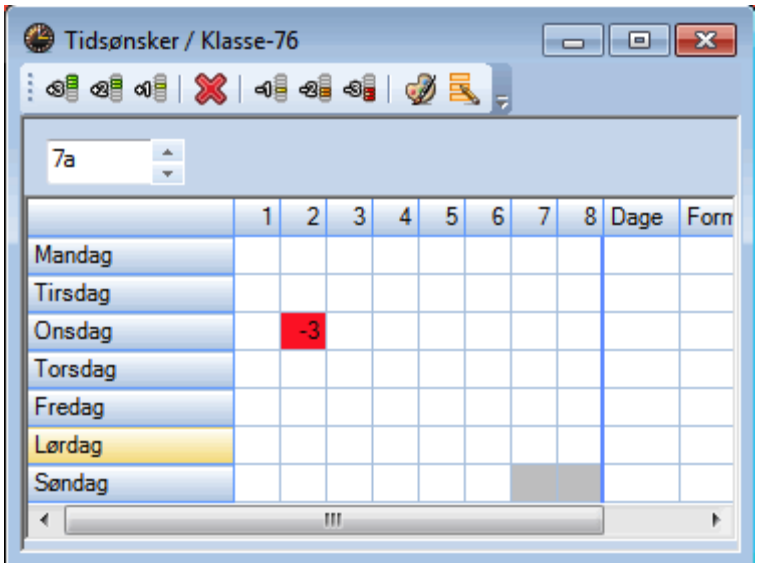

Hvis en af klasserne kun skal have 39 fagdage og de ikke må have fagdag i uge 47 (svarer til onsdag i 2. lektion i oversigt), skal du gøre følgende:
1. Sørg for at klassen kun har 39 ugentlige lektioner.
2. Åbn tidsønsker for klassen og spær onsdag i 2. lektion med -3.

Nu er du klar til at optimere dit fagskema, så du får en "facitliste" til fagdagenes placering for de enkelte klasser. Husk at tage en backup, når du er færdig.

"Facitlisten"

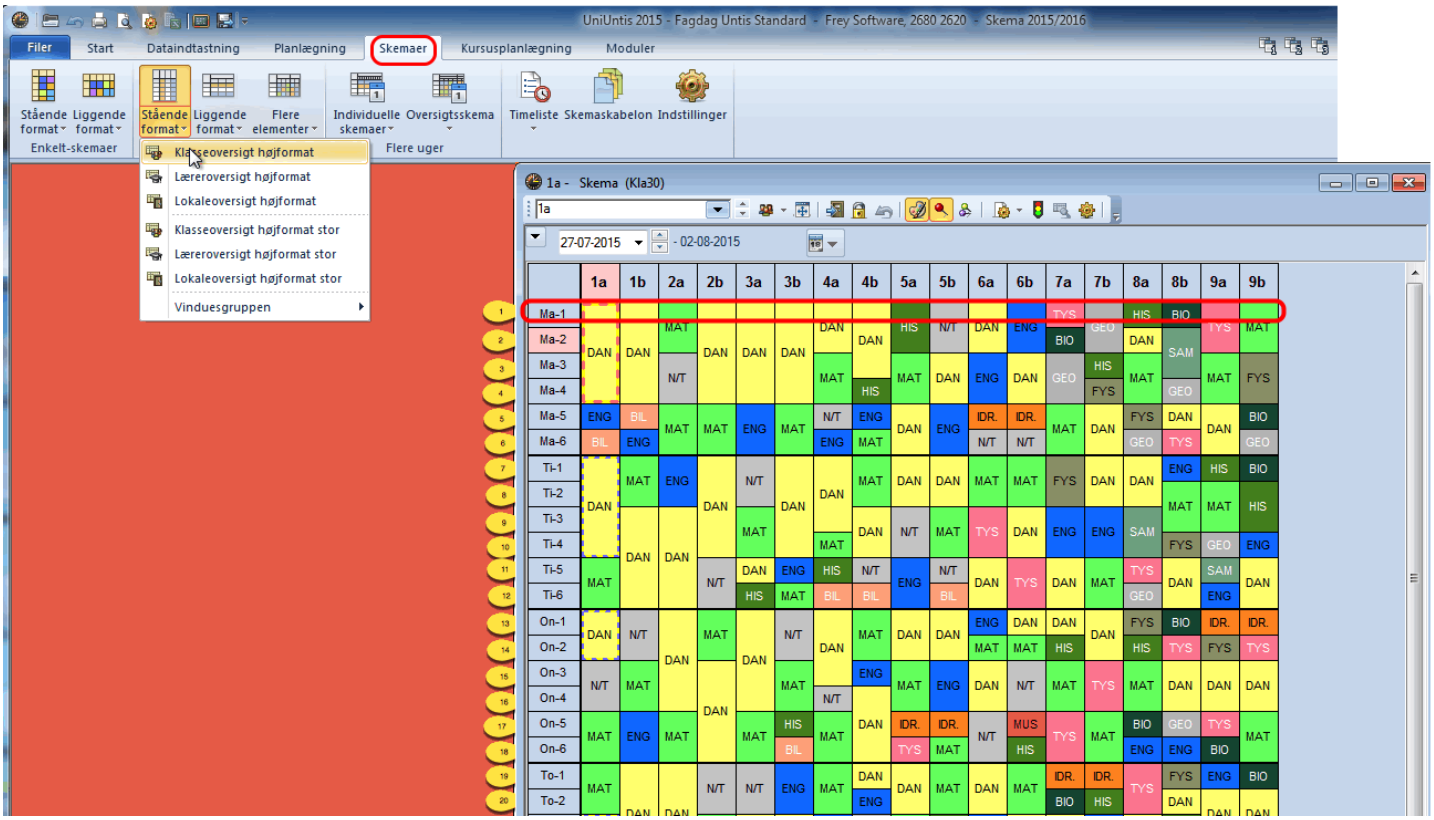

Når du har optimeret dine fagdage, kan du åbne skemaet **Klasseoversigt højformat** (oversigtsskemaer), hvor du ser en "facitliste" over dine fagdages placering. Ved hjælp af facitlisten kan du skemalægge fagdagene i dit grundskema.
Hver lektion svarer til en fagdag. Mandag 1. lektion svarer til 1. fagdag, mandag 2. lektion til 2. fagdag og så fremdeles. Som du kan se i eksemplet ovenover svarer onsdag i 2. lektion til den 14. fagdag.

"Facitlisten" skal læses sådan:
I den første fagdagsuge (mandag i 1. lektion) skal 1a have dan, 1b -dan, 2a-mat, 2b-dan, 3a-dan, 3b-dan, 4a-dan, 4b-dan, 5a-his, 5b-N/T, 6a-dan, 6b-eng, 7a-tys, 7b-geo, 8a-his, 8b-bio, 9a-tys og 9b-mat. På sammevis læses facitlisten for de øvrige fagdage, hvor mandag i 2. lektion svarer til fagdagen i uge 2 osv.
Optimeringen i Untis sikrer, at der ikke er overlap af lærere og lokaler på de enkelte fagdage.

Skriv skemaet med facitlisten ud.

Fagdagene ind i Untis' grundskema

Afhensyn til overskueligheden, vil du i det næste kun få vist, hvordan fagdagene lægges ind i grundskemaet for 1a.
Samme fremgangsmåde skal benyttes til at skemalægge fagdagen for de øvrige klasser.
Når dit fagskema er skrevet ud, gemmer og lukker du fagskemaet.
Åbn nu grundskemaet.
I det næste skærmdump ser du undervisningen og skemaet for 1.a

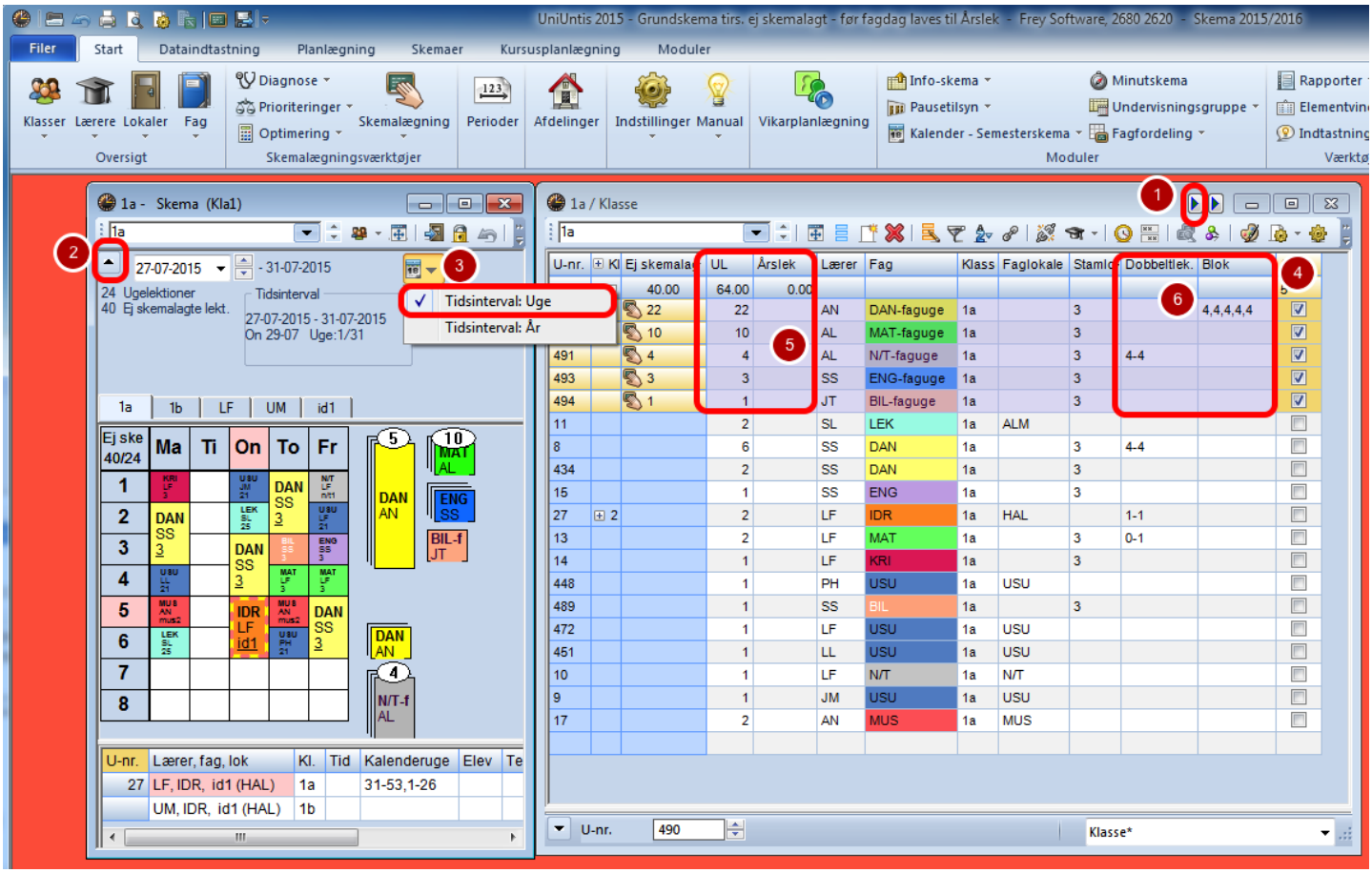

Start med at åbne undervisningen for en klasse. I dette eksempel 1a.

1. Klik på den lille blå pil, så skemaet åbnes til venstre for undervisningen. Gør skemaet lidt bredere ved at hive i venstre side af det.
2. Klik på den sorte pil øverst til venstre i skemaet, så du kan se, hvilken uge, du aktuelt er i.
3. Klik på pilen til højre for den lille kalender og sæt flueben ved "Tidsinterval: Uge".
4. Sorter på kolonnen "(I) Ignorer" i undervisningsvinduet. Nu ser du under hinanden de fagdagslektioner, som du nu manuelt skal skemalægge.
5. Ugelektionerne skal omdannes til årslektioner. Se næste side.
6. Alt hvad der aktuelt står i kolonnerne "Dobbletlektioner" og "Blok" skal du fjerne. Derefter skal du indtaste de fagdagsblokke, som skal skemalægges. Se næste side.

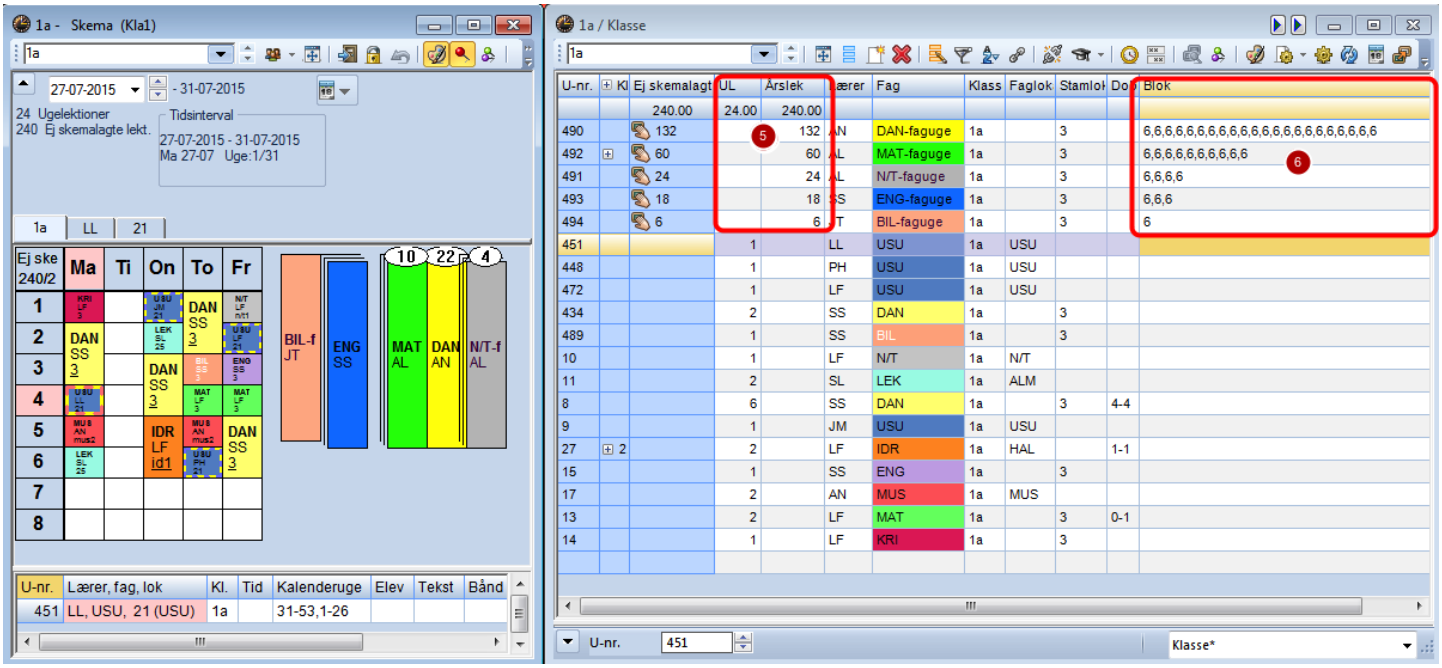

Du skal kende længden på klassens fagdag. I dette eksempel går vi udfra, at en fagdag er på 6 lektioner.

5.
Nu skal du lave ugelektionerne (som angiver antallet af fagdage) om til årslektioner. Når der står 22 i kolonnen UL skal du gange tallet med 6 og skrive det i kolonnen Årslektioner.
Husk inden at slette det, der står i kolonnerne Dobbeltlek. og Blok (kun ud for fagdagsfagene).

22 UL --> 22*6= 132 årslektioner
10 UL --> 10*6= 60 årslektioner
4 UL --> 4*6= 24 årslektioner
3 UL --> 3*6= 18 årslektioner
1 UL --> 1*6= 6 årslektioner.

6. Når det er gjort skal du i kolonnen: Blok angive antallet af blokke med 6 lektioner.
132 årslektioner svarer til 22*6 blokke. Det skal skrives som 6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6,6
60 årslektioner svarer til 10*6 blokke. Det skal skrives som 6,6,6,6,6,6,6,6,6,6
24 årslektioner svarer til 4*6 blokke. Det skal skrives som 6,6,6,6
18 årslektioner svarer til 3*6 blokke. Det skal skrives som 6,6,6
6 årslektioner svarer til 1*6 blokke. Det skal skrives som 6.

Nu er du klar til manuelt at lægge fagdagene ind i 1a' skema. Men først skal du fjerne fluebenet fra kolonnen "(I) Ignorer" ud for fagdagene.

I følge fagdags-facitlisten skal 1a i første fagsdagsuge (mandag i 1. lektion) have dan, i anden fagdagsuge dan,....osv. Se facitlisten på side 14.

Når du er færdig med alle klasser, kan du overføre skemaet til KMD Educa Personale.
Hvis du i KMD Educa Personale bruger funktionen "Faktisk optælling efter skema", vil KMD Educa Personale tælle på de konkrete skemabrikker i skemaet.

Fagdagene kan også skemalægges i andre skematyper. Her er et par eksempler

I forgående eksempel er det vist, hvordan du kan skemalægge fagdagene i et enkelt klasseskema, hvor du klasse for klasse lægger fagdagen ind i en uge ad gangen.

Metoden fungerer fint, men nogle synes, at det er lettere og hurtigere at skemalægge i et skemaformat, hvor man kan se alle klassens uger på én gang.
A. Det kan man i skemaformatet: Individuelle skemaer -> Klasse flere uger, som du finder under fanebladet Skemaer.

En anden mulighed er at skemalægge fagdagene i et skemaformat, hvor man kan se alle klasserne samtidig for en uge ad gangen.
B. Det kan man i skemaformatet: Stående format (eller Liggende format) -> Klasseoversigt højformat (eller tværformat), som du finder under fanebladet Skemaer.

Du kan se eksempler på de to skematyper på de næste 2 sider.

Vær opmærksom på, at hvis du vil skemalægge vha.disse skematyper, skal du også åbne undervisningsvinduet, så du kan du trække skemabrikkerne ind i skemaet vha. "hånden" i kolonnen "Ej skemalagte" (se ovenstående skærmdump).

A. Individuelle skemaer -> Klasse flere uger

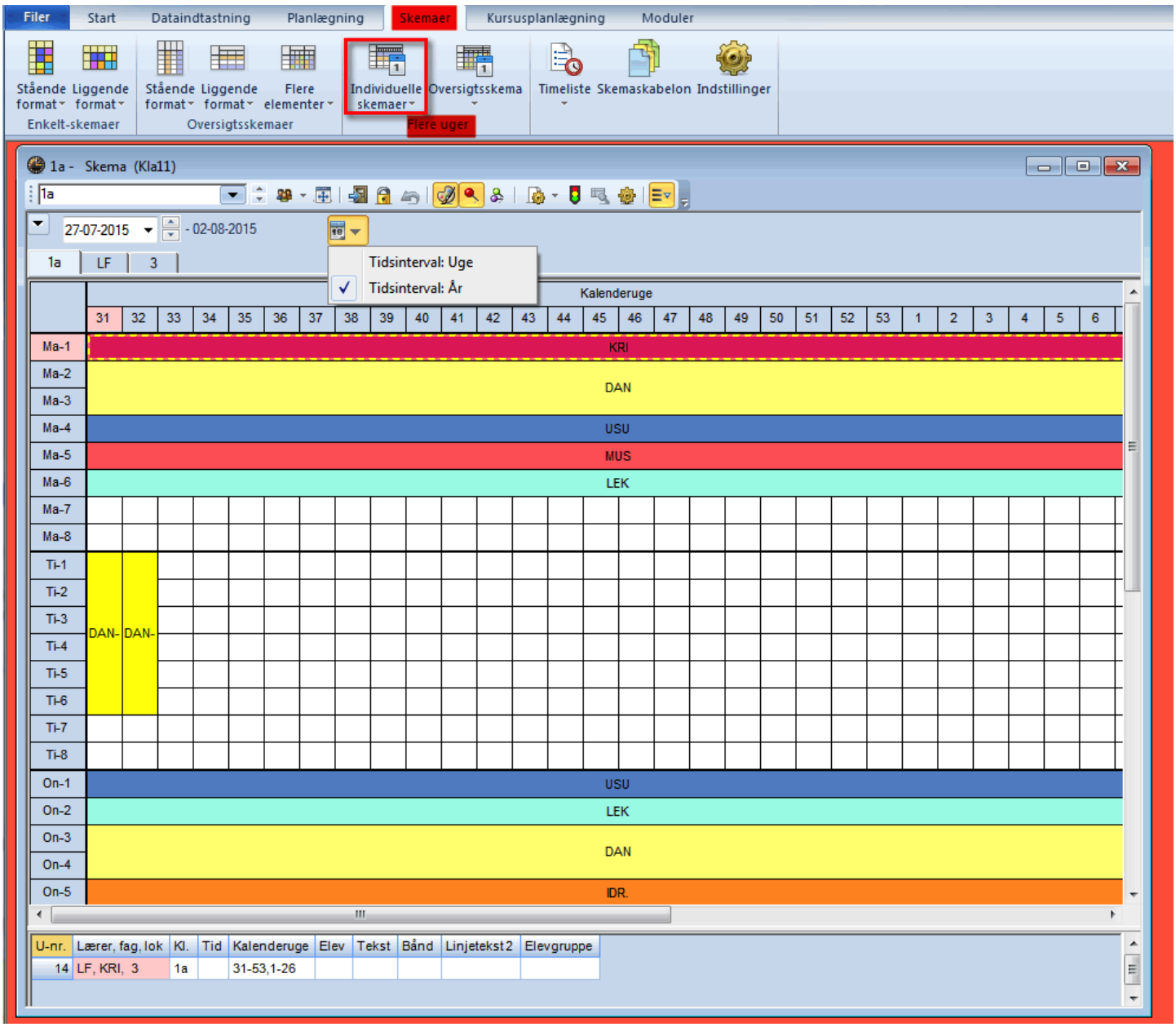

I ovenstående skema kan du manuelt skemalægge alle 1a' s fagdage i ét skema. I dette eksempel er der indtil videre lagt en fagdag ind i uge 31 og 32.
Når alle fagdage er lagt ind, skifter du til næste klasse osv.

Hvis denne metode skal være hurtig og nem, forudsætter det, at din skærm er så stor (og opløsningen god), at du kan have både undervisningsvinduet og skemaet åbent samtidig.

B. Stående format (eller Liggende format) -> Klasseoversigt højformat (eller tværformat)

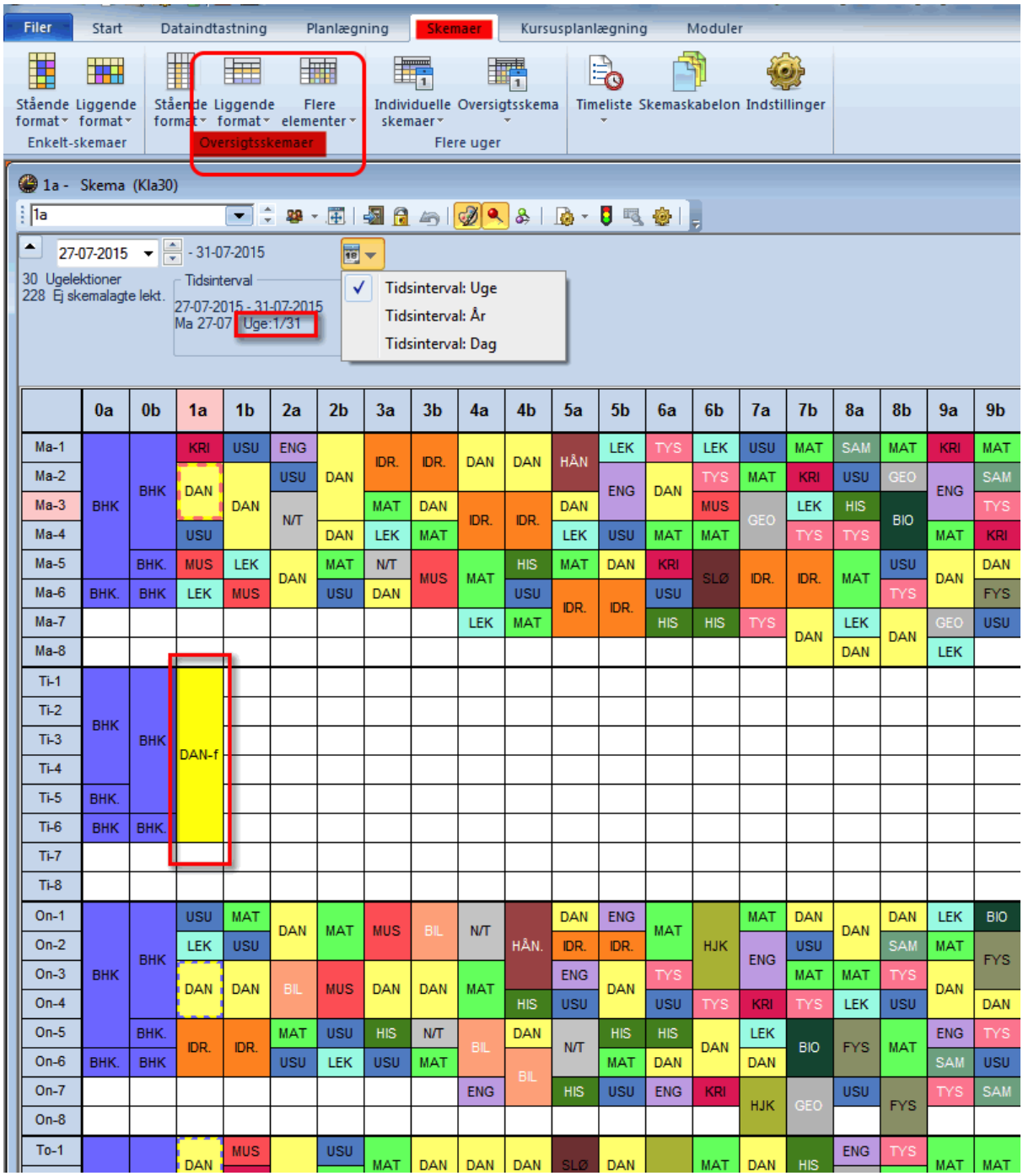

	0a	0b	1a	1b	2a	2b	3a	3b	4a	4b	5a	5b	6a	6b	7a	7b	8a	8b	9a	9b
Ma-1	BHK	BHK	KRI	USU	ENG	DAN	IDR.	IDR.	DAN	DAN	HÅN	LEK	TYS	LEK	USU	MAT	SAM	MAT	KRI	MAT
Ma-2			DAN	DAN	USU							ENG	DAN	TYS	MAT	KRI	USU	GEO	ENG	SAM
Ma-3					N/T		MAT	DAN	IDR.	IDR.	DAN			MUS	GEO	LEK	HIS	BIO		TYS
Ma-4			USU			DAN	LEK	MAT			LEK	USU	MAT	MAT		TYS	TYS		MAT	KRI
Ma-5		BHK.	MUS	LEK	DAN	MAT	N/T	MUS	MAT	HIS	MAT	DAN	KRI	SLØ	IDR.	IDR.	MAT	USU	DAN	DAN
Ma-6	BHK.	BHK	LEK	MUS		USU	DAN			USU	IDR.	IDR.	USU					TYS		FYS
Ma-7									LEK	MAT			HIS	HIS	TYS	DAN	LEK	DAN	GEO	USU
Ma-8																	DAN		LEK	
Ti-1	BHK	BHK	DAN-f																	
Ti-2																				
Ti-3																				
Ti-4																				
Ti-5	BHK.																			
Ti-6	BHK	BHK.																		
Ti-7																				
Ti-8																				
On-1	BHK	BHK	USU	MAT	DAN	MAT	MUS	BIL	N/T	HÅN.	DAN	ENG	MAT	HJK	MAT	DAN	DAN	DAN	LEK	BIO
On-2			LEK	USU							IDR.	IDR.			ENG	USU		SAM	MAT	FYS
On-3			DAN	DAN	BIL	MUS	DAN	DAN	MAT		ENG	DAN	TYS			MAT	MAT	TYS	DAN	
On-4										HIS	USU		USU	TYS	KRI	TYS	LEK	USU		DAN
On-5		BHK.	IDR.	IDR.	MAT	USU	HIS	N/T	BIL	DAN	N/T	HIS	HIS	DAN	LEK	BIO	FYS	MAT	ENG	TYS
On-6	BHK.	BHK			USU	LEK	USU	MAT		BIL		MAT	DAN		DAN				SAM	USU
On-7									ENG		HIS	USU	ENG	KRI	HJK	GEO	USU	FYS	TYS	SAM
On-8																				
To-1			DAN	MUS		USU	MAT	DAN	DAN	DAN	SLØ	DAN		MAT	DAN	HIS	ENG	TYS	MAT	MAT

I dette skema kan du skemalægge alle klassers 1. fagdag i ét skema.
Når du er færdig, skifter du til den næste fagdag osv.
Hvis denne metode skal være hurtig og nem, forudsætter det, at din skærm er så stor (og opløsningen god), at du kan have både undervisningsvinduet og skemaet åbent samtidig.